

Vergaderjaar 2008–2009

31 117

Bepalingen over de brandweezorg, de rampenbestrijding, de crisisbeheersing en de geneeskundige hulpverlening (Wet veiligheidsregio's)

Nr. 33

VERSLAG VAN EEN SCHRIFTELIJK OVERLEG

Vastgesteld 4 september 2009

De vaste commissie voor Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties¹, heeft een aantal vragen voorgelegd aan de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties naar aanleiding van de brief van 12 juni 2009 inzake het ontwerpbesluit personeel veiligheidsregio's en het ontwerp voor het Besluit veiligheidsregio's (Kamerstuk 31 117, nr. 31).

De minister heeft deze vragen beantwoord bij brief van 1 september 2009. Vragen en antwoorden zijn hierna afgedrukt.

De voorzitter van de commissie,
Leerdam

Adjunct-griffier van de commissie,
Van Doorn

¹ Samenstelling:

Leden: Van Beek (VVD), Halsema (GL), Van der Staaij (SGP), De Pater-van der Meer (CDA), Van Bochove (CDA), Gerkens (SP), Sterk (CDA), Leerdam (PvdA), voorzitter, De Krom (VVD), ondervoorzitter, Griffith (VVD), Boelhouwer (PvdA), Irrgang (SP), Kalma (PvdA), Schinkelshoek (CDA), Van der Burg (VVD), Brinkman (PVV), Pechtold (D66), Van Raak (SP), Thieme (PvdD), Kuiken (PvdA), Leijten (SP), Heijnen (PvdA), Bilder (CDA), Anker (CU) en Vacature (CDA).

Plv. leden: Teeven (VVD), Azough (GL), Van der Vlies (SGP), Vacature (CDA), Smilde (CDA), Polderman (SP), Spies (CDA), Wolbert (PvdA), Aptroot (VVD), Zijlstra (VVD), Vermeij (PvdA), Van Gerven (SP), Heerts (PvdA), Çörüz (CDA), Remkes (VVD), De Roon (PVV), Van der Ham (D66), Van Bommel (SP), Ouweland (PvdD), Timmer (PvdA), De Wit (SP), Kraneveldt-van der Veen (PvdA), Van Haersma Buma (CDA), Cramer (CU) en Knops (CDA).

I VRAGEN EN OPMERKINGEN VANUIT DE FRACTIES

Algemeen

De leden van de CDA-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van voorliggende ontwerpbesluiten. Zij willen nog wel enkele vragen stellen en kanttekeningen plaatsen bij zowel het ontwerp van het Besluit veiligheidsregio's, als bij het ontwerp van het Besluit personeel veiligheidsregio's.

De leden van de fractie van de SP hebben met interesse kennisgenomen van de voorgehangen besluiten. Zij hebben nog enkele opmerkingen.

De leden van de VVD-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van het ontwerp van het Besluit Veiligheidsregio's en van het Besluit personeel veiligheidsregio's. De leden van de VVD-fractie willen wel graag nadere uitleg op een aantal punten.

Ontwerp voor het Besluit veiligheidsregio's

De leden van de CDA-fractie constateren dat het Landelijk Beraad Crisisbeheersing in zijn advies enkele normen heeft gesteld aan de snelheid waarmee de meldkamer meldingen verwerkt met betrekking tot rampenbestrijding en crisisbeheersing en meldingen over reguliere incidenten die zich gelijktijdig afspelen. Uit de toetsing van deze normen is gebleken dat deze als niet effectief en niet haalbaar werden beoordeeld. Kan de regering nader toelichten en onderbouwen waarom hierover geen nadere eisen zijn gesteld? Artikel 2.2.1 bepaalt nu dat het bestuur van de veiligheidsregio criteria hiertoe vaststelt. Om welke reden wordt het bestuur deze vrijheid gegeven? Geeft een landelijke norm en/of richtlijn niet meer duidelijkheid naar alle betrokken diensten? Met de nu vastgelegde ruimte voor het bestuur van een veiligheidsregio kan het voorkomen dat regio's die aan elkaar grenzen en die getroffen worden door een grensoverschrijdende ramp of crisis, verschillende criteria stellen voor de situaties waarin de meldkamer tot grootschalige alarmering overgaat. Graag ontvangen deze leden een inhoudelijke reactie hierop, waarbij wordt ingegaan op de kennelijke overtuiging van de regering dat dit geen problemen oplevert.

De leden van de CDA-fractie merken op dat artikel 2.3.2 aangeeft dat de hoofdstructuur van de rampenbestrijding en crisisbeheersing in staat moet zijn gedurende een ramp of crisis onafgebroken te functioneren. In de nota van toelichting wordt dit enigszins uitgewerkt en toegelicht. Hoe wordt dit precies geregeld voor de betrokken burgemeesters? Treden de locoburgemeesters als hun vervangers op? Wie vervangt in deze situatie de voorzitter van het regionale beleidsteam?

De aan het woord zijnde leden constateren dat artikel 3.1.2 aangeeft waaruit een basisbrandweereenheid bestaat. Artikel 3.1.3 en artikel 3.1.4 doen dit voor andere eenheden. Op basis van artikel 3.1.5 kan het bestuur besluiten tot een andere samenstelling van de eenheid onder 3.1.2. Is de aangegeven bezetting in dit artikel niet de absoluut minimaal noodzakelijke bezetting voor verantwoorde hulpverlening? Wat geeft de regering de overtuiging dat het verantwoord is om hiervan af te wijken door te werken met een eenheid die een kleinere omvang heeft? Deze leden hebben ernstige twijfels bij de gegeven ruimte in artikel 3.1.5. Zij stellen voor dit artikel niet in het Besluit op te nemen.

De aan het woord zijnde leden vragen waarom in artikel 3.1.2, tweede lid onder d, het begrip grijpredding niet wordt gebruikt. Kan dit alsnog gebeuren? Zo nee, waarom niet? Waarom is de duikleenheid, als basis-

eenheid, niet apart in dit ontwerpbesluit opgenomen? Kan dit alsnog apart worden opgenomen? Zo nee, waarom niet?

De leden van de CDA-fractie menen dat de bedoeling van artikel 3.2.1, mede in relatie met het gestelde in de nota van toelichting, duidelijk is. Het geeft slechts aanleiding tot een enkele vraag ter nadere verduidelijking van de gekozen uitwerking. Artikel 3.2.1, eerste lid onder a, geeft aan dat het bestuur van de veiligheidsregio, indien het afwijkende opkomsttijden vaststelt, moet aangegeven op welke locaties de opkomsttijden afwijken van de tijdnormen. Hier kan toch niet worden bedoeld dat dit voor bijvoorbeeld elke individuele woning gemotiveerd moet worden gedaan? Kan hier worden volstaan met clusters van woningen, wijken, etc.? Kan worden toegelicht waarom in artikel 3.2.1, tweede lid, gekozen is voor een opkomsttijd die niet hoger mag zijn dan 18 minuten terwijl op dit moment 15 minuten het uitgangspunt is? De ruimte die het bestuur van de veiligheidsregio krijgt om opkomsttijden vast te stellen die afwijken van de aangegeven tijdsnorm, heeft de instemming van deze leden. Daardoor kan het zo zijn dat op basis van deze ruimte de opkomsttijd in min of meer vergelijkbare omstandigheden per regio kan verschillen. Wel vragen deze leden of dit geen problemen geeft met bijvoorbeeld verzekeraars en verschillen in premiestelling.

De aan het woord zijnde leden merken op dat artikel 8.2 bepaalt dat verschillende regio's in verband met extra voorzieningen jaarlijks een bepaald bedrag krijgen. Dit zijn, in tegenstelling tot artikel 8.3, structurele bijdragen. Waarop is de omvang van deze bedragen gebaseerd? Zijn deze bijdragen geïndexeerd? Zo nee, op welke wijze worden de bedragen dan jaarlijks aangepast/verhoogd? Kan deze lijst worden uitgebreid met andere regio's die met een omvangrijke extra voorzieningen worden geconfronteerd?

Artikel 8.3 geeft de mogelijkheid tot het verstrekken van incidentele bijdragen. In welke situaties is dit voorzien?

De leden van de SP-fractie merken op dat de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties tijdens de behandeling van de Wet veiligheidsregio's in de Tweede Kamer heeft aangegeven in overleg met het Veiligheidsberaad te werken aan één ICT-systeem voor alle veiligheidsregio's. In het ontwerpbesluit worden wel eisen gesteld aan het informatiemanagement, met als doel deze netcentrisch in te richten. Deze leden lezen echter nergens dat de regering één ICT-systeem als standaard wenst. Zij verzoeken dit alsnog in het Besluit op te nemen.

De aan het woord zijnde leden brengen in herinnering dat tijdens de behandeling van de Wet veiligheidsregio's, de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties ook heeft aangegeven het model van het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu voor het berekenen van de opkomsttijden, voor te leggen aan het Veiligheidsberaad om zo te komen tot één systeem van berekenen. Hierover lezen deze leden niets terug in het ontwerpbesluit. Zij stellen voor het Besluit hierop aan te passen. Daarnaast vragen zij of de regering de suggestie wil overnemen om niet alleen met één rekenmodel, maar ook met één landelijk dekkingsplan te werken, zoals nu al gebeurt bij de ambulances.

Deze leden maken zich met de Vakvereniging voor Brandweervrijwilligers zorgen over de mogelijkheid om af te wijken van de standaardbezetting van zes mensen voor een basisbrandweereenheid. Dat kan alleen onder de voorwaarde dat de veiligheid van de brandweerblieden gewaarborgd is en een eenheid in staat is om een vergelijkbare slagkracht te produceren als een eenheid met zes mensen. De leden van de SP-fractie vragen wie toeziet op deze voorwaarden en wie eventueel kan ingrijpen. De regering laat deze mogelijkheid open om innovatie niet te blokkeren. Deze leden vragen of dat met handhaving van de standaardbezetting wel het geval is. Ook in dat geval kunnen nieuwe technologische ontwikkelingen gebruikt en getoetst worden. Mocht blijken dat de bezetting dankzij de technologie

inderdaad omlaag kan, dan staat de regering niets in de weg een nieuw besluit te nemen. Tot die tijd hechten deze leden aan het handhaven van de standaardbezetting en zij roepen de regering op dit ook in het Besluit op te nemen.

Ten slotte merken de leden van de SP-fractie op dat de Vakvereniging voor Brandweervrijwilligers wijst op een omissie in de opsomming van taken van een basisbrandweereenheid. Zij stelt dat grijppreding hoort tot de basisbrandweezorg. Deze leden vragen om een reactie van de regering en, indien nodig, een aanvulling in het betreffende artikel.

De leden van de VVD-fractie vragen waarom er geen opkomsttijden in het ontwerpbesluit zijn opgenomen voor de Geneeskundige Hulpverlening bij Ongevallen en Rampen (GHOR)? Tevens willen zij graag weten hoe de verplichting van artikel 2.5.1 om jaarlijks een oefening te houden moet worden gezien in relatie met de tenminste eenmaal per drie jaar te houden oefening, zoals beschreven in artikel 6.1.7.

De aan het woord zijnde leden vragen om een nadere toelichting bij het oprekken van de op de opkomsttijd van 15 naar 18 minuten.

De leden van de VVD-fractie vragen of op de bedragen zoals opgenomen in artikel 8.2 de prijsindexering van toepassing is.

Ontwerpbesluit personeel veiligheidsregio's

De leden van de CDA-fractie merken op dat artikel 4, tweede lid, Onze Minister de mogelijkheid geeft ontheffing te verlenen voor het in het bezit zijn van een diploma van de bij de desbetreffende functie behorende opleiding. Zij vragen welke criteria hierbij worden gehanteerd.

De aan het woord zijnde leden constateren dat artikel 5, tweede lid onder b, aangeeft dat andere organisaties, die naar het oordeel van Onze Minister representatief zijn voor het personeel van de brandweer, toegelaten kunnen worden tot het overleg zoals bedoeld in artikel 18, vijfde lid, Wet veiligheidsregio's. Aan welke soort organisaties in het algemeen, en meer concreet aan welke organisaties in het bijzonder wordt hier gedacht? Kan worden aangegeven waarom deze organisaties geen stemrecht hebben? Wordt hiermee niet in strijd gehandeld met de bedoeling van het amendement op de Wet veiligheidsregio's over ruimte voor betrokkenheid van onder anderen de Vakvereniging Brandweer Vrijwilligers (Kamerstuk 31 117, nr. 17)?

De leden van de SP-fractie constateren dat in het ontwerpbesluit ruimte wordt gelaten aan organisaties die het brandweerpersoneel vertegenwoordigen om mee te praten over het ontwerp van een algemene maatregel van bestuur. Deze organisaties hebben echter geen stemrecht. Deze leden menen dat dit wel de wens was van de Tweede Kamer, zoals onder meer blijkt uit het met algemene stemmen aangenomen amendement Anker (Kamerstuk 31 117, nr. 17). Deze leden vragen waarom is besloten betreffende organisaties wel mee te laten praten maar geen stemrecht te geven. Zij ontvangen graag een toelichting.

De leden van de VVD-fractie merken op dat het in de praktijk de bedoeling is dat de directeur GHOR met de zorginstellingen de afspraak maakt dat enkele van hun medewerkers in de repressieve fase GHOR-functies uitoefenen. Deelt de regering de mening van deze leden dat het van belang is vooraf vast te stellen welke sectoren van de zorginstellingen zullen deelnemen aan oefeningen ter voorbereiding van een zwaar ongeval, ramp of crisis en dat het daarom van belang is meer bindende afspraken hierover te maken?

De aan het woord zijnde leden wijzen erop dat de Inspectie Openbare Orde en Veiligheid in de praktijk is belast met het toetsen van de wijze waarop een orgaan van een veiligheidsregio uitvoering geeft aan haar

taken. Kan de regering aangeven over welke taken het gaat bij de GHOR en welke instantie de toezichthoudende taak heeft bij de GHOR? Welke toezichthoudende instantie houdt bij de GHOR toezicht op de wijze van uitvoering van taken met betrekking tot opleiding, oefening en het vakbekwaam blijven van het personeel binnen de veiligheidsregio? De leden van de VVD-fractie constateren dat artikel 4, tweede lid, bepaalt dat Onze Minister voor het personeel van de brandweer in een individueel geval ontheffing kan verlenen van de diploma-eis, bedoeld in het eerste lid. Op deze wijze kan een persoon die niet in het bezit is van het vereiste diploma toch een functie uitoefenen. Kan nader worden toegelicht op grond waarvan een dergelijke ontheffing kan worden verleend en wat de criteria zijn waaraan voldaan moet worden?

II REACTIE VAN DE REGERING

Ontwerp voor het Besluit veiligheidsregio's

De leden van de CDA-fractie vragen een toelichting bij de keuze om in het Besluit Veiligheidsregio's geen nadere eisen te stellen aan de snelheid waarmee de meldkamer meldingen moet kunnen verwerken. Daarnaast willen deze leden graag weten waarom het bestuur de vrijheid krijgt zelf criteria voor de grootschalige alarmering vast te stellen. Bovendien willen zij weten of dit er niet toe kan leiden dat regio's bij grensoverschrijdende rampen verschillende criteria opstellen.

De normen waarover de CDA-fractie spreekt horen bij het kritische proces melding en alarmering. De kwaliteit van dit proces wordt bepaald door twee factoren. Ten eerste de schifting van meldingen die wel en niet gerelateerd zijn aan een bepaald incident. Ten tweede het verkrijgen van de gegevens die nodig zijn voor het in gang zetten van de alarmering van de benodigde eenheden. Het gaat dan om de vragen wat, waar, wanneer en hoe iets is gebeurd, over aantallen slachtoffers en bijzonderheden over de aard van de ramp. Het is bij een groot aantal meldingen van belang om deze meldingen snel te kunnen verwerken, om zoveel mogelijk informatie te verzamelen.

Uit het bovenstaande mag blijken dat de snelheid waarmee de meldkamer meldingen verwerkt weliswaar belangrijk is, maar niet doorslaggevend voor de kwaliteit van het proces melding en alarmering. Doorslaggevend voor de kwaliteit van dit proces is de mate waarin de bijzonderheden van een incident uit de meldingen gehaald worden.

Uit de toetsing van dergelijke eisen is gebleken dat deze effectief noch haalbaar zijn. Het opnemen van een landelijke eis over de verwerkings-snelheid is niet zinvol; meldingen over een groot incident komen vaak in een beperkte tijd binnen en zijn ook niet gelijkmatig verspreid in de tijd. Afhankelijk van het type ramp of crisis kunnen er veel dezelfde meldingen binnenkomen of juist allemaal verschillende. De geraadpleegde experts adviseerden het selectieproces te normeren en dat advies is opgevolgd. Het bestuur van een veiligheidsregio krijgt niet de vrijheid maar de plicht om zelf criteria voor de grootschalige alarmering op te stellen. Wat als een ramp of crisis wordt beschouwd, kan per regio verschillen en is afhankelijk van het risicoprofiel en de ervaring van een regio. Dat heeft ook gevolgen voor het moment waarop het noodzakelijk wordt geacht de hoofdstructuur van de crisisorganisatie ineens te activeren. Om die reden is ervoor gekozen om het bestuur van de veiligheidsregio zelf, op basis van het risicoprofiel en de inrichting en slagkracht van de regionale organisatie van rampenbestrijding en crisisbeheersing, de criteria te laten vaststellen voor die situaties waarvan zij vinden dat er grootschalig gealarmeerd moet worden.

De beschrijving van de criteria waarmee bepaald wordt of men overgaat tot het in één keer opschalen van de hoofdstructuur van de rampenbestrijding en crisisbeheersing, dan wel in stappen, maakt onderdeel uit van het crisisplan. Dit crisisplan dient te worden afgestemd met de crisisplannen van aangrenzende regio's. Bij deze afstemming van crisisplannen kan ook duidelijkheid over de criteria van opschaling in de betreffende regio's geschapen worden en kunnen de opschalingscriteria op elkaar worden afgestemd, dan wel kan worden beschreven hoe met verschillen daarin moet worden omgegaan. Het ligt daarbij voor de hand om «regio-grensoverschrijdend» als één van de criteria voor grootschalige opschaling te hanteren.

De leden van de CDA-fractie vragen hoe er ten aanzien van de betrokken burgemeester voor gezorgd kan worden dat de hoofdstructuur van rampenbestrijding en crisisbeheersing gedurende een ramp of crisis onafgebroken kan functioneren.

Een burgemeester kan in het RBT worden vervangen door de locoburgemeester. De voorzitter van de veiligheidsregio kan worden vervangen door een collega-burgemeester uit het bestuur van de regio. Art. 11, derde lid, van het wetsvoorstel bepaalt dat het bestuur van de veiligheidsregio een van zijn leden aanwijst die de voorzitter bij afwezigheid vervangt. Daarbij is het praktisch als de plaatsvervangend korpsbeheerder (ook benoemd uit het midden van het regionale college) ook plaatsvervangend voorzitter van de veiligheidsregio is. Op deze manier is continuïteit verzekerd.

De leden van de fracties van het CDA en de SP vragen of de mogelijkheid om af te wijken van de standaardvoertuigbezetting voor een basisbrandweereenheid wel verantwoord is. Zij zijn van mening dat innovatie ook mogelijk is zonder van de voertuigbezetting af te wijken en roepen op deze bepaling te schrappen. De leden van de SP-fractie vragen daarnaast wie toeziet op de voorwaarden waaronder afgeweken kan worden van de standaardbezetting van zes personen en wie kan ingrijpen als aan deze voorwaarden niet voldaan wordt.

De standaardbezetting van een basiseenheid zoals nu in de amvb is opgenomen, is ontleend aan de Leidraad repressieve basisbrandweezorg. Deze leidraad is tot stand gekomen in nauwe samenwerking met de branche. In de leidraad is de standaardbezetting van een basisbrandweereenheid op zes personen gesteld. Dit aantal houdt verband met de meest gangbare wijze van optreden van een basisbrandweereenheid. Ik heb de mogelijkheid om af te wijken van de standaardbezetting niet primair ingebracht om innovatie mogelijk te maken, maar om brandweerkorpsen de mogelijkheid te geven (een deel van) hun eenheden beter af te stemmen op bepaalde regiospecifieke risicosituaties of om andere knelpunten op te lossen. Daarbij moet in ogenschouw worden genomen dat het bij meer dan 50% van de brandweeroitrukken niet gaat om het gaan blussen van een brand, maar om andere hulpverleningsactiviteiten. Hier moet flexibel op kunnen worden ingespeeld.

In de huidige praktijk komen afwijkingen van de bezetting zoals omschreven in de leidraad ook al voor als oplossing voor bepaalde knelpunten waar brandweerkorpsen zich mee geconfronteerd zien. Ik wil de oplossingen die in de praktijk goed werken, niet terugdraaien of blokkeren en ik handhaaf daarom de mogelijkheid om af te wijken van de standaardbezetting. Dit onder de voorwaarde dat het veilig gebeurt en geen afbreuk doet aan de kwaliteit van de brandweezorg. Overigens gaat het niet alleen om het afwijken door minder personeel bij een eenheid in te zetten, ook een afwijking door meer personeel in te zetten, wordt hierdoor mogelijk gemaakt.

De personele bezetting van basisbrandweereenheden is al langere tijd onderwerp van gesprek in de Nederlandse brandweerwereld. Het gaat hierbij vooral om de mogelijkheden om met minder mensen op een veilige manier hetzelfde of een beter resultaat te bereiken. De veiligheid van het personeel neemt daarbij een centrale plaats in. Een kleinere bezetting en op een veilige manier tot hetzelfde resultaat komen, is mogelijk door het gebruik van nieuwe technieken in voertuigen, nieuwe pompen, andere procedures, de inzet van ICT en moderne incidentbestrijdingsmethoden.

Er wordt op dit moment bij diverse brandweerkorpsen geëxperimenteerd met een kleinere voertuigbezetting. De kleinere bezetting kan eerder uitrukken en een eerste klap uitdelen en biedt ook een oplossing voor een beperkte beschikbaarheid van brandweerlieden, met name overdag, en inzet voor bestrijding van andere incidenten. Als dat nodig is kan ondersteuning in de tussentijd beschikbaar komen. Op deze manier kunnen de opkomsttijden voor de eerste eenheid die ter plaatse komt omlaag gebracht worden. Daarmee is de brandweezorg gediend. In Utrecht, Amersfoort, Delft, Leeuwarden, Almelo, Oostzaan en bij de Westerscheldetunnel wordt gewerkt met een kleinere bezetting, wordt ermee geëxperimenteerd of wordt er onderzoek naar gedaan. Als voorbeeld van een gecombineerde innovatieve oplossing voor een bijzondere risicosetting en een beschikbaarheidsprobleem, geef ik aan hoe de brandweezorg bij Westerscheldetunnel georganiseerd is. De brandweerkorpsen aan beide zijden van de tunnel, in Borssele en Terneuzen, beschikken elk over een zogenaamd snel interventievoertuig. Het voertuig heeft een bezetting van vier mensen en beschikt over blusmiddelen, gereedschap voor het openen van een autodeur na een botsing en nog enkele kleine uitrustingsstukken gericht op de afscherming een incident, het vrijmaken van de route en het voorzien in verlichting. Dit voertuig heeft twee functies: het rukt als eerste uit naar incidenten in de tunnel en het fungeert als ondersteunend voertuig voor de buitenposten in het gebied, zodat ook daar de uitruk gegarandeerd is. Het is in dat gebied vaak niet mogelijk om op tijd een complete bezetting met vrijwilligers in de kazerne te krijgen. Als stelregel wordt gehanteerd dat bij elke brand en elk incident in elk geval een tankautospuit met ten minste twee brandweerlieden ter plaatse komt. Samen met de vierkoppige bemanning van het snelle interventievoertuig is de totale slagkracht dan altijd zes brandweerlieden. Als ter plaatse van het incident blijkt dat de tankautospuit wel de complete bezetting van zes vrijwillige brandweerlieden heeft, kan het snelle interventievoertuig de inzet indien nodig blijven ondersteunen. Vrijwilligers in dit gebied zijn tevreden met deze oplossing, omdat zij nu ook met een beperktere bemanning kunnen uitrukken en op een veilige manier inzet kunnen plegen met de ondersteuning van het snelle interventievoertuig.

In antwoord op de vraag van de SP-fractie over het toezicht, merk ik op dat de Inspectie openbare orde en veiligheid toezicht houdt op de kwaliteit van de brandweezorg. Zij kan een oordeel geven over de slagkracht van een brandweereenheid. Zij zal hierbij ook de veiligheid van het personeel in beschouwing nemen. Het oordeel van Inspectie Openbare Orde en Veiligheid kan leiden tot een aanwijzing van de minister van BZK. De Arbeidsinspectie voert daarnaast periodiek inspecties uit en kan in een voorkomend geval ingrijpen als zich situaties in het werk dreigen voor te doen, die tot onaanvaardbare risico's voor de betrokken brandweerlieden leiden.

De leden van de CDA-fractie vragen waarom de duikeenheid niet apart als basiseenheid in dit ontwerpbesluit opgenomen en of dit alsnog kan gebeuren.

Voorop staat dat ten aanzien van de basisbrandweezorg alleen organisatieonderdelen worden geregeld die voor grootschalig optreden noodzakelijk zijn. Dan moet immers gerekend kunnen worden op inzet van vergelijkbare eenheden, zodat gezamenlijk als een organisatie kan worden opgetreden. Aan het opnemen van de duiktaak en het in stand houden van een duikleenheid ligt een regionale risico-inschatting ten grondslag. Het bestuur van de veiligheidsregio zal op grond van de regionale inventarisatie van risico's tot waterongevallen beslissen of de duiktaak een noodzakelijke invulling is van de, in artikel 3 lid 1 sub b Wet Veiligheidsregio's, geformuleerde taak tot het beperken en bestrijden van gevaar voor mensen en dieren bij ongevallen anders dan bij brand.

Ik acht het niet wenselijk om deze taak, waaraan een regionale risicoafweging aan ten grondslag dient te liggen, op te nemen als wettelijk vereiste invulling van de brandweezorg en daarom is de duikleenheid, als basiseenheid, niet apart opgenomen in dit ontwerpbesluit. Mocht het bestuur van de regio besluiten tot het opnemen van de duiktaak, dan worden in het Besluit personeel veiligheidsregio's en de daarop gebaseerde ministeriële regeling wel wettelijke eisen gesteld aan de functionarissen die de duiktaak uitvoeren.

De leden van de fracties van het CDA en de SP vragen waarom in de opsomming van de taken van de brandweer in artikel 3.1.2 het begrip grijpredding niet wordt gebruikt. Zij vragen of dit begrip alsnog in het besluit opgenomen kan worden.

In artikel 3.1.2 is in algemene termen beschreven wat de taakstelling van een basisbrandweereenheid is. De grijpredding vormt hier een specifieke uitwerking van. Zie hiervoor de artikelsgewijze toelichting.

De leden van de CDA-fractie gaan in op de motivering die het bestuur van de veiligheidsregio moet geven als het afwijkt van de opkomsttijden in het besluit. Zij vragen of de afwijking voor ieder object afzonderlijk dient te gebeuren of dat clustering van objecten ook mogelijk is.

Indien het bestuur van een veiligheidsregio afwijkt van de tijden in het besluit, maakt het een bestuurlijke afweging waarbij rekening wordt gehouden met het risicoprofiel. Als de motivering voor clusters van woningen of wijken hetzelfde is, bijvoorbeeld omdat er (overwegend) dezelfde typen objecten staan, kan met een motivering voor het cluster of de wijk worden volstaan. Als zich binnen een cluster of wijk een object met een bijzonder risico bevindt, moet de afwijking daarvoor apart worden gemotiveerd.

De leden van de CDA-fractie stemmen in met de ruimte die het bestuur van de veiligheidsregio krijgt om opkomsttijden vast te stellen die afwijken van de aangegeven tijdsnorm. Zij constateren dat daardoor de opkomsttijd in min of meer vergelijkbare omstandigheden per regio kan verschillen en ze vragen of dit geen problemen geeft met bijvoorbeeld verzekeraars en verschillen in premiestelling.

Nee, dat geeft geen problemen. Het stelsel van opkomsttijden is gericht op het redden van mensen, het beperken van de schade en het voorkomen van schade aan aanpalende percelen, terwijl premiestelling door verzekeraars hoofdzakelijk is gebaseerd op de herbouwwaarde van een object. Bij het bepalen van het verzekerde bedrag wordt van de situatie uitgegaan, dat het object totaal verloren gaat. De opkomsttijd van de brandweer speelt daarbij geen rol.

De leden van de fracties van het CDA en de VVD vragen een toelichting op het verruimen van de maximale opkomsttijd van 15 naar 18 minuten. Kan worden toegelicht waarom in artikel 3.2.1, tweede lid, gekozen is voor een opkomsttijd die niet hoger mag zijn dan 18 minuten terwijl op dit moment 15 minuten het uitgangspunt is?

De opkomsttijden zijn gebaseerd op de concept Leidraad repressieve brandweezorg¹. Deze leidraad gaat ook uit van een maximale opkomsttijd van 18 minuten. De 15-minutengrens wordt gehanteerd in de ambulancesector.

De leden van de fracties van het CDA en de VVD vragen waarop de bedragen voor bijzondere voorzieningen in artikel 8.2 zijn gebaseerd en of deze bijdragen zijn geïndexeerd.

De bedragen voor bijzondere voorzieningen in artikel 8.2 zijn gebaseerd op onderzoek en afspraken met de desbetreffende veiligheidsregio's: de veiligheidsregio's worden grotendeels gefinancierd door de gemeenten die voor deze uitgaven via het gemeentefonds (cluster Openbare Orde en Veiligheid) middelen ontvangen. Door middel van periodiek onderhoud van het gemeentefonds wordt bezien of onderzoek naar herijking van de verdeling van de middelen noodzakelijk is. Als dat het geval is dan vindt dit onderzoek ook plaats voor de bijdragen op grond van artikel 8 van het Besluit veiligheidsregio's, de voormalige brede doeluitkering rampenbestrijding (BDUR). Uit dat onderzoek blijkt dan ook of bijdragen voor bijzondere voorzieningen moeten worden bijgesteld of ingevoerd of dat ze kunnen vervallen. Vanwege het bijzondere karakter worden de bijdragen genoemd in het besluit zelf. Gelet op de periodiciteit van onderhoud en herijking is er geen aanleiding tot indexering. Ook tussentijds kunnen voor veiligheidsregio's in verband met bijzondere voorzieningen tegemoetkomingen worden vastgesteld en toegekend. Het moet dan gaan om structurele omstandigheden, die niet te honoreren zijn door middel van het verdeelmodel. Het uitgangspunt is dat nieuwe bijzondere bijdragen uit het totaal beschikbare bedrag voor de BDUR worden gefinancierd.

De CDA-leden noemen verder dat artikel 8.3 de mogelijkheid geeft tot het verstrekken van incidentele bijdragen en vragen in welke situaties dit is voorzien.

In incidentele gevallen kan BZK al dan niet op verzoek een extra uitkering verstrekken op grond van artikel 8.3. De artikelsgewijze toelichting van het Besluit veiligheidsregio's geeft daarover de nodige informatie. Voor incidentele bijdragen worden als regel middelen boven op het totaal beschikbare bedrag beschikbaar gesteld. Ter illustratie dienen de volgende twee voorbeelden van incidentele bijdragen:

- Om de vorming van de veiligheidsregio's te stimuleren ontvingen de veiligheidsregio's in de periode 2005–2007 een incidentele bijdrage op aanvraag.
- De convenanten, die 19 veiligheidsregio's met BZK in 2008 hebben afgesloten met het doel de rampenbestrijding en crisisbeheersing op orde te hebben, gaan gepaard met een incidentele bijdrage in twee tranches.

De leden van de SP-fractie merken op dat de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties tijdens de behandeling van de Wet veiligheidsregio's in de Tweede Kamer heeft aangegeven in overleg met het Veiligheidsberaad te werken aan één ICT-systeem voor alle veiligheidsregio's. In het ontwerpbesluit worden wel eisen gesteld aan het informatiemanagement, met als doel deze netcentrisch in te richten. Deze leden lezen echter nergens dat de regering één ICT-systeem als standaard wenst. Zij verzoeken dit alsnog in het Besluit op te nemen.

Het is niet de bedoeling om één ICT-systeem als standaard voor te schrijven, maar wel dat de gegevens uniform worden opgeslagen en dat deze op basis van open standaarden kunnen worden uitgewisseld (artikel 22 van de Wet veiligheidsregio's).

Een van de maatregelen die ik neem om de regio's te ondersteunen bij het bereiken van de bovengenoemde doelstelling is het ter beschikking stellen

¹ Kamerstukken 2008/09, 31 117, nr. 31, blz. 30.

van het crisismanagementsysteem CEDRIC. Dit is een crisismanagement-systeem dat het netcentrisch werken ondersteunt. Het is de bedoeling dat de veiligheidsregio's zelf het beheer van dit systeem en de doorontwikkeling ervan op zich nemen. Dat is ook de strekking van artikel 22 van de wet, dat de besturen van de veiligheidsregio's opdraagt zorg te dragen voor de inrichting van een uniforme informatie- en communicatievoorziening. Het Veiligheidsberaad heeft de rol om dit te bevorderen (art.22, vierde lid).

De leden van de SP-fractie merken op dat ik tijdens de behandeling van het wetsvoorstel veiligheidsregio's heb aangegeven het model van het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM) voor het berekenen van opkomsttijden, voor te leggen aan het Veiligheidsberaad om zo te komen tot één systeem van berekening. Zij stellen voor het Besluit hierop aan te passen. Daarnaast vragen zij of de regering de suggestie wil overnemen om niet alleen met één rekenmodel, maar ook met één landelijk dekkingsplan te werken.

De veiligheidsregio is op grond van de wet verantwoordelijk voor het organiseren van een optimale brandweezorg en het vaststellen van opkomsttijden. De bestuurlijke afweging over de inrichting van de brandweezorg moet resulteren in het dekkingsplan. De bestaande rekenmodellen zijn een hulpmiddel voor het bestuur van de veiligheidsregio bij de inrichting van de brandweezorg. De keuze voor het te hanteren rekenmodel en het dekkingsplan is en blijft dan ook een verantwoordelijkheid van het bestuur van de veiligheidsregio. Het vastleggen van een landelijk rekenmodel of een landelijk dekkingsplan in het Besluit veiligheidsregio's past niet bij deze regionale verantwoordelijkheid. Tijdens de behandeling van het wetsvoorstel veiligheidsregio's heb ik toegezegd het RIVM-model met een positief advies voor te leggen aan het Veiligheidsberaad. Ik heb inmiddels het Veiligheidsberaad een brief gestuurd waarin ik aandacht vraag voor de wenselijkheid om landelijk één berekeningsmodel te hanteren waarbij ik speciaal aandacht heb gevraagd voor het RIVM-model.

De leden van de VVD-fractie vragen waarom er geen opkomsttijden in het ontwerpbesluit zijn opgenomen voor de Geneeskundige Hulpverlening bij Ongevallen en Rampen (GHOR).

De Geneeskundige hulpverleningsorganisatie in de regio (GHOR) maakt onderdeel uit van de hoofdstructuur van de regionale crisisorganisatie. De tijdeisen die gelden voor de hoofdstructuur, gelden ook voor de GHOR-onderdelen daarvan.

De leden van de VVD-fractie vragen hoe de verplichting in artikel 2.5.1 om jaarlijks een oefening te houden moet worden gezien in relatie met de tenminste eenmaal in de drie jaar te houden oefening, zoals beschreven in artikel 6.1.7.

De jaarlijkse oefening van de hoofdstructuur van de crisisorganisatie is bedoeld om routine te brengen in de opschaling en het aansturen van een grootschalig incident. De nadruk ligt op het beoefenen van de generiek processen zoals bedoeld in de basisvereisten.

De driejaarlijkse oefening zoals beschreven in artikel 6.1.7 heeft als doelstelling de juistheid, volledigheid en bruikbaarheid van een specifiek rampbestrijdingsplan te toetsen. Het gaat dan om situaties die zich kunnen voordoen bij objecten waar met gevaarlijke stoffen gewerkt wordt. Deze specifieke verplichting om te oefenen en de frequentie ervan is opgenomen op grond van Europese regelgeving.¹

¹ Seveso-2 richtlijn: Richtlijn 96/82/EG.

Ontwerpbesluit personeel veiligheidsregio's

De leden van de fracties van CDA en VVD vragen op grond van welke criteria in een individueel geval aan personeel van de brandweer een ontheffing verleend kan worden voor het in het bezit zijn van een diploma van de bij de desbetreffende functie behorende opleiding.

Iedere persoon dient voorafgaand aan de uitoefening van een of meer functies zoals genoemd artikel 2 eerste en vierde lid, in het bezit te zijn van het diploma van de bij de desbetreffende functie behorende opleiding of in het bezit te zijn van een erkenning van beroepskwalificaties als bedoeld in artikel 5 van de Algemene wet erkenning EG-beroepskwalificaties, afgegeven ten aanzien van de te vervullen functie. Er kunnen zich zeer uitzonderlijke situaties voordoen, waarbij een persoon bijvoorbeeld solliciteert naar de functie van commandant van dienst en daarbij niet over het vereiste diploma beschikt én waarbij het Nederlands bureau brandweerexamens geen vrijstelling kan verlenen voor een examen. Deze persoon zou uit gebleken ervaring en kennis wel geschikt kunnen zijn voor die functie. Daarom heb ik in artikel 4, als ultimum remedium, de mogelijkheid opengelaten dat personen die niet in het bezit zijn van het vereiste diploma met een ontheffing de functie kunnen uitoefenen. In dat geval kan de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, een ontheffing verlenen van de diploma-eis, waarbij dient te worden aangetoond dat de persoon in kwestie niet in staat is om de functiegerichte opleiding af te sluiten met een rijksexamen en dat er geen vrijstelling voor een examen kan worden verleend door het Nederlands bureau brandweerexamens. Deze bevoegdheid maakt momenteel deel uit van het Besluit brandweerpersoneel (artikel 5). Kortom, gezien het vangnetkarakter van deze bevoegdheid en mijn voornemen om terughoudend gebruik te maken van deze bevoegdheid acht ik het niet noodzakelijk om voor deze bevoegdheid op voorhand criteria op te stellen.

De leden van de CDA-fractie constateren dat andere organisaties dan centrales van overheidspersoneel, die naar het oordeel van Onze Minister representatief zijn voor het personeel van de brandweer, toegelaten kunnen worden tot het overleg bedoeld in artikel 18, vijfde lid, Wet veiligheidsregio's. Zij vragen aan welke soort organisaties in het algemeen, en meer concreet aan welke organisaties in het bijzonder wordt hier gedacht. Voorts informeren zij of kan worden aangegeven waarom deze organisaties geen stemrecht hebben en of hiermee niet in strijd wordt gehandeld met de bedoeling van het amendement op het wetsvoorstel veiligheidsregio's over ruimte voor betrokkenheid van onder andere de Vakvereniging Brandweer Vrijwilligers (Kamerstuk 31 117, nr. 17).

De leden van de SP-fractie constateren dat in het ontwerpbesluit ruimte wordt gelaten aan organisaties die het brandweerpersoneel vertegenwoordigen om mee te praten over het ontwerp van een algemene maatregel van bestuur. Deze organisaties hebben echter geen stemrecht. Deze leden menen dat dit wel de wens was van de Tweede Kamer, zoals onder meer blijkt uit het met algemene stemmen aangenomen amendement Anker (Kamerstuk 31 117, nr. 17). Deze leden vragen waarom is besloten betreffende organisaties wel mee te laten praten maar geen stemrecht te geven.

Het amendement Anker is opgenomen in artikel 18, derde lid, van de wet. Dit heeft tot strekking om de ruimte te bieden om ook andere organisaties dan de centrales te betrekken bij de totstandkoming van regels die worden gegeven voor het personeel van de brandweer over opleiden, examineren, bijscholen en oefenen. Mijns inziens kan dat op twee manieren, namelijk met de consultatie en door deel te nemen aan het in

het onderhavige besluit geregelde overleg. Zoals in de toelichting van het besluit is vermeld, is dit besluit aan heel veel organisaties ter consultatie voorgelegd, waaronder de Vakvereniging van Brandweer Vrijwilligers. Deze vakvereniging heeft voorts deelgenomen aan het in dit besluit geregelde overleg.

Aangaande de toekenning van stemrecht bij het in dit besluit geregelde overleg, merk ik allereerst op dat ik de totstandkoming van een algemene maatregel van bestuur als bedoeld in artikel 18, tweede lid, van de wet slechts bevordert indien daarover overeenstemming bestaat met de meerderheid van de vakcentrales van overheidspersoneel. De in onderhavig besluit opgenomen regeling over het stemrecht is gelijk aan de regeling die thans in het Besluit overleg brandweerpersoneel is opgenomen. De huidige toekenning van het stemrecht doet recht aan de positie van de vakcentrales omwille van de continuïteit en uniformiteit van gesprekspartners. Het stemrecht wordt toegekend aan die partijen die tevens deelnemen aan het Landelijk Overleg over Gemeentelijke Arbeidsvoorwaarden (LOGA). Tussen het College van Arbeidszaken van de VNG (de vertegenwoordiger van de gemeentelijke en regionale werkgevers) en de ambtenarenvakbonden (Abvakabo FNV, CNV Publieke Zaken en CMHF). Dit LOGA-overleg is ingericht aan de hand van de voorwaarden die de SER stelt aan representatieve organisaties. Het is mogelijk dat de Vakvereniging van Brandweer Vrijwilligers stemrecht krijgt, indien deze vereniging voldoet aan de voorwaarden voor representativiteit van vakbonden zoals opgesteld door de SER en zoals deze ook worden gehanteerd door het CvA. Zoals ook toegezegd bij de behandeling van de wijziging van de Brandweerwet 1985 (Handelingen II, 2007/2008, 30 875, nr. 5, blz. 252) is de Vakvereniging gevraagd naar haar reactie op de inhoud van het besluit.

De leden van de VVD-fractie merken op dat het in de praktijk de bedoeling is dat de directeur GHOR met de zorginstellingen de afspraak maakt dat enkele van hun medewerkers in de repressieve fase GHOR-functies uitoefenen. Zij vragen of de regering hun mening deelt dat het van belang is vooraf vast te stellen welke sectoren van de zorginstellingen zullen deelnemen aan oefeningen ter voorbereiding van een zwaar ongeval, ramp of crisis en dat het daarom van belang is meer bindende afspraken hierover te maken.

Ik deel de mening van de leden dat het van belang is om afspraken te maken over welke sectoren bijdragen aan oefeningen. Ik laat het echter aan de directeur GHOR en de betreffende zorginstellingen zelf over om die afspraken in te vullen en ga ervan uit dat die afspraken zodanig zijn dat als er daadwerkelijk sprake is van een ongeval, ramp of crisis, de medewerkers van de zorginstellingen precies weten wat hen te doen staat. Daartoe dienen ook de oefeningen. Daarbij stellen veel regio's jaarlijks een oefenprogramma op waarin is meegenomen met welke partners (dus ook ziekenhuizen) het komende jaar wordt geoefend. Het in een jaarprogramma vastleggen van één of meerdere oefeningen is bindend.

De VVD-leden wijzen erop dat de Inspectie Openbare Orde en Veiligheid in de praktijk is belast met het toetsen van de wijze waarop een orgaan van een veiligheidsregio uitvoering geeft aan haar taken. Zij vragen of aangegeven kan worden over welke taken het gaat bij de GHOR en welke instantie de toezichthoudende taak heeft bij de GHOR. Voorts informeren zij welke instantie bij de GHOR toezicht houdt op de wijze van uitvoering van taken met betrekking tot opleiding, oefening en het vakbekwaam blijven van het personeel binnen de veiligheidsregio.

De inspectie Openbare Orde en Veiligheid (IOOV) houdt m.b.t. de GHOR toezicht op processen en actoren, de rol en positie van de directeur GHOR,

het operationeel presterend vermogen (hoeveel gewonden/slachtoffers kan de regio aan) en de afspraken die daaromtrent met de zorginstellingen zijn gemaakt. De IOOV houdt ook toezicht op opleiden, oefenen en vakbekwaam blijven van het gehele (operationele) personeel van de veiligheidsregio. Dit gebeurt bijvoorbeeld met het lopende onderzoek «Multidisciplinair opleiden en oefenen», dat eind dit jaar wordt afgerond. De Inspectie voor de Gezondheidszorg houdt toezicht op de kwaliteit van de gezondheidszorg die ook in geval van een ramp of crisis moet kunnen worden geleverd. De beide inspecties stemmen hiervoor hun onderzoekprogramma's op elkaar af.

De Inspectie Openbare Orde en Veiligheid (IOOV) houdt met betrekking tot de GHOR toezicht op de coördinerende en afstemmende rol van de GHOR en de samenhang met OOV-aspecten. De Inspectie voor de Gezondheidszorg (IGZ) houdt toezicht op de kwaliteit van de gehele gezondheidszorg onder alle omstandigheden. De beide inspecties stemmen hiervoor hun onderzoekprogramma's ten aanzien van de GHOR op elkaar af. De verdeling tussen IOOV en IGZ ten aanzien van het toezicht op de GHOR is vastgelegd in het Koninklijk Besluit van 1993¹.

¹ Koninklijk Besluit van 13 december 1993, staatsblad nr. 9.